

GIFT MIR PSIQUIATRIA

CAP DE SERVEI:
VÍCTOR PÉREZ SOLÀ

TUTORS:

Purificación Salgado Serrano
Francina Fonseca Casals
Silvia Oller Canet
Josep Martí Bonany
Mª Teresa Campillo

Data Aprovació: 8 de Juny de 2020

Darrera Revisió: 2 de juny de 2020

1 Introducció

La següent Guia o Itinerari formatiu recull com des de l' INAD (Institut de Neuropsiquiatria i addiccions, Parc de Salut mar) s'ha adaptat el programa oficial de l'especialitat de Psiquiatria indicat per la Comissió Nacional de l'Especialitat de Psiquiatria segons s'indica a la "ORDRE SCO / 2016/2008 de l'1 de setembre per la qual s'aprova i publica el programa formatiu de l'especialitat de psiquiatria ", sent aprovada per la Comissió de docència de Parc de Salut Mar del 8 de juny de 2020.

L' INAD actua en l'àmbit territorial de la Regió Metropolitana de Barcelona i focalitza la seva activitat majoritàriament en l'Àrea de Barcelona Litoral Mar i en els Sectors Sanitaris del Barcelonès Nord (Santa Coloma de Gramenet, Badalona i Sant Adrià del Besòs) i Baix Maresme (Montgat, Tiana). La població del territori de referència es situa al voltant dels 700.000 habitants.

Si bé les rotacions i objectius són iguals per tots els MIR de Psiquiatria la gran varietat de recursos de que disposem (p ex CSMA) ens permeten itineraris diferents. Els residents adscrits a la nostra unitat docent escullen en funció de nombre de l'examen MIR, l'itinerari (dispositius docents concrets) dins de l'INAD.

A continuació es descriuen els objectius docents i els dispositius pels quals els residents realitzen la seva formació. Disposem d'una àmplia xarxa de dispositius propis en diferents àrees geogràfiques. A més a més existeix un acord de col.laboració docent amb L' Hospital Germans Trias i Pujol per la realització de guàrdies de Psiquiatria i un altre amb Hospital Sant Joan de Deu per la rotació que té a veure amb la formació en psiquiatria infanto-juvenil.

2 Planificació de les rotacions

Per elaborar la guia o itinerari formatiu se segueix la "ORDRE SCO / 2016/2008 de l'1 de setembre per la qual s'aprova i publica el programa formatiu de l'especialitat de psiquiatria ".

La formació en Psiquiatria té actualment una durada de 4 anys. Es divideix en:

Formació Nuclear:

- Atenció Urgències Generals/ Neurologia / Medicina Interna
- Unitat d'Hospitalització Breu
- Psiquiatria comunitària
- Rehabilitació psiquiàtrica
- Psiquiatria psicossomàtica o d'enllaç (Interconsulta)
- Psiquiatria infantil i de l'adolescència
- Alcoholisme i altres addiccions

Formació específica de l'últim any:

Trajecte A: formació durant 12 mesos d'alguna d'aquestes àrees:

- Psiquiatria infantil i de l'adolescència
- Psicoteràpies
- Alcoholisme i altres addiccions
- Psicogeriatria

Trajecte B: rotacions de 2 a 6 mesos d'àrees pròpies de la formació nuclear o de formació específica o en noves àrees

Els temps assignats a cada etapa de formació són els següents:

Període de formació general obligatori. Formació nuclear:

- Programa de Medicina general i Neurologia clínica bàsica (1 quadrimestre).
- Programa d'interconsulta i Psiquiatria d'enllaç (1 quadrimestre).
- Programa d'Hospitalització d'Aguts (2 quadrimestres).
- Programa d'Atenció Psiquiàtrica Comunitària (10 mesos).
- Programa de Psiquiatria infantil i juvenil (1 quadrimestre).
- Programa de Rehabilitació (1 quadrimestre).
- Programa d'Addiccions (3 mesos).
- Guàrdies d'especialitat (tota la residència).

Els dispositius necessaris comuns en la formació (tots els MIR hi fan rotació):

- Medicina Interna i Urgències de Medicina : Hospital del Mar.
- Neurologia : Hospital del Mar.
- Unitat de desintoxicació UHD: Hospital del Mar
- Psiquiatria infantil i juvenil (Hospital Sant Joan de Déu).Acord de col.laboració docent renovat octubre-2019
- Interconsulta : Hospital del Mar.
- Interconsulta toxicomanies: Hospital del Mar
- Rehabilitació . Unitat Subaguts centre Forum i Unitat subaguts Centre Dr. Emili Mira.
- Urgències psiquiatria . Hospital del Mar i Hospital Germans Trias i Pujol (Acord de col.laboració docent)

Dispositius necessaris que poden variar en la formació segons itinerari

- Unitat d'Aguts : Hospital del Mar- Centre Forum o Unitat d'Aguts Centre Dr. Emili Mira.
- Unitat de Patologia Dual : Centre Fòrum o Centre Dr. Emili Mira.
- Centres de Salut Mental d'Adults: Sant Martí Sud o Sant Martí Nord o Santa Coloma de Gramenet .

Dispositius opcionals INAD (oferta com a formació específica):

- Hospital de Dia Centre Fòrum.
- Hospital de Dia Centre Dr. Emili Mira.
- Consultes Externes Hospital del Mar- centre Forum.
- Unitat d'Ansietat, EMSE i HAD Hospital del Mar
- HAD Santa Coloma

Cronograma

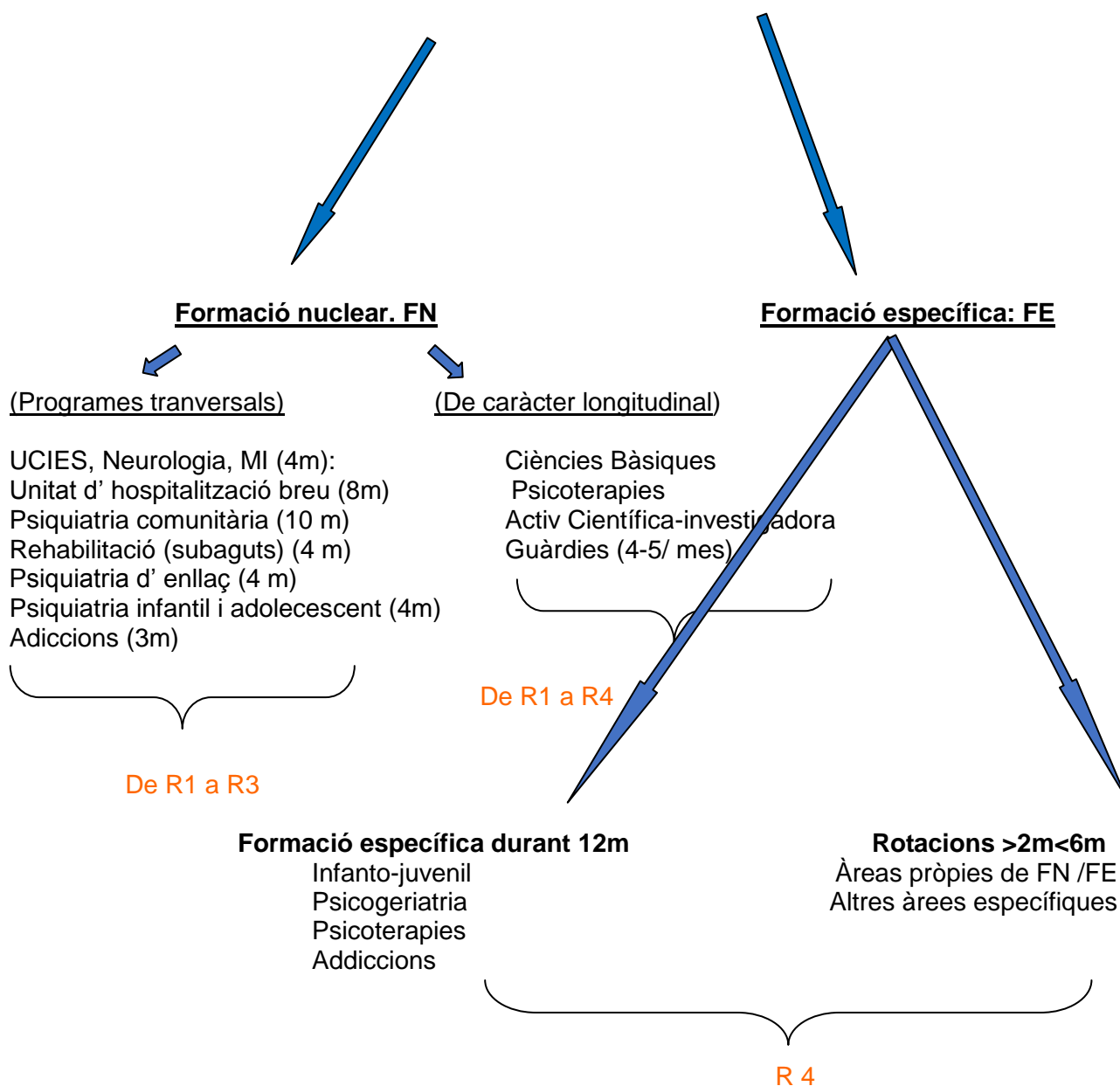
	Any de Residència	Rotació	Durada en mesos	Dispositiu on es realitza
FN	R1	Medicina Interna	1	Medicina Interna – H. Mar
	R1	Urgències	1	Urgències – H. Mar
	R1	Neurologia	2	Neurologia – H. Mar
	R1	Aguts Psiquiatria	7	Aguts – H. Mar/Forum o CAEM
	R2	Addiccions	3	Addiccions H. Mar
	R2	Rehabilitació	2	U. Subaguts Centre Fòrum
	R2	Rehabilitació	2	U. Subaguts CAEM
	R2	EMSE	1	EMSE – H. Mar
	R2	CSMA	3	CSMA Sant Martí Sud/ Sant Martí Nord / Sta Coloma
	R3	CSMA	5	CSMA Sant Martí Sud/ Sant Martí Nord / Sta Coloma
	R3	Psiquiatria Infanto-Juvenil	4	H. Sant Joan de Deu
	R3	Interconsulta i enllaç	2	H. Mar
FE	R4	Formació específica	11	Es decideix conjuntament resident i tutor/a

En aquesta taula es detalla com es desenvolupa el trajecte per les diferents rotacions

Formació nuclear FN

Formació específica FE : **TRAJECTE A o B (12 mesos) R4.**

ESQUEMA FORMACIÓ MIR PSIQUIATRIA

Adequació de la Formació Específica INAD

S'intentarà adequar i individualitzar els itineraris per tal que resultin interessants i formatius als diferents MIR, però contemplant minimitzar les rotacions externes i especialment aquelles que impedeixin fer guàrdies a l'INAD més de 4 mesos durant el darrer any de residència.

Trajecte A:

Psiquiatria infantil i de l'adolescència

Es pot oferir 8 mesos entre CSMIJ i Hospital de Dia infanto-juvenil i 4 mesos d'optativa – rotació externa en centre especialitzat en Psiquiatria infanto-juvenil d'acreditat interès docent.

Psicoteràpies

Es pot oferir 6 mesos d'hospital de dia, 4 mesos d'optativa – rotació externa en centre especialitzat en psicoteràpies d'acreditat interès docent.

Dos mesos de CSM amb psicòleg o Unitat ansietat (psicologia).

Alcoholisme i altres addiccions

Es pot oferir 4 mesos de Unitat patologia dual, 4 mesos d'unitat de desintoxicació, 2 mesos de CAS, 2 mesos d'interconsulta d' addiccions o 4 mesos d'optativa-externa en centre especialitzat en addiccions d'acreditat interès docent.

Psicogeriatria

Es pot oferir 8 mesos en programa de deteriorament cognitiu i 4 mesos d'optativa – rotació externa en centre especialitzat en psicogeriatria d'acreditat interès docent.

Trajecte B:

Establim la possibilitat d'oferir bàsicament *dos itineraris base en els quals admetríem variacions justificades sempre dins de l'àmbit del perfil triat pel MIR:*

Perfil comunitari (CSMA, EMSE, HAD) i 4 mesos optativa – externa relacionada amb l'itinerari en centre especialitzat d'acreditat interès docent). La durada de les rotacions entre 2 i 6 mesos.

Perfil hospitalari (unitat d'aguts d'Hospital del Mar o Centre Dr. Emili Mira a triar pel MIR, Unitat de Patologia Dual (Centre Fòrum o CAEM) i/o urgències psiquiàtriques d'hospital general (Hospital del Mar), EMSE/HAD,interconsulta i fins 4 mesos de rotació externa – optativa relacionada amb l'itinerari en centre especialitzat d'acreditat interès docent. La durada de les rotacions entre 2 i 6 mesos.

3. OBJECTIUS DE LES ROTACIONS

OBJECTIUS NEUROLOGIA

Durada: 2 mesos

Dispositius: Servei Neurologia Hospital del Mar.

Coneixements

- Conèixer els fonaments diagnòstics. Orientació sindròmica en patologies neurològiques més freqüents.
- Identificar causes neurològiques com a possible origen de trastorns psiquiàtrics i/o de funcions superiors.
- Conèixer de les diferents exploracions diagnòstiques: indicació, utilitat, ús racional.

Habilitats

- Elaborar una entrevista clínica completa.
- Realització d'una exploració neurològica completa.
- Saber interpretar els resultats obtinguts en l'exploració neurològica bàsica.

OBJECTIUS URGÈNCIES MEDECINA

Durada: 1 MES

Dispositiu : Servei Urgències Mèdiques Hospital del Mar

- Realitzar una correcta H^aClínica, exploració física, hipòtesis diagnòstica inicial i planificar actitud a seguir.
- Identificar les situacions clíniques segons nivell de gravetat i/o complexitat
- Poder indicar i interpretar les exploracions complementaries a urgències.
- Realitzar una orientació terapèutica en l'àmbit d'urgències de les principals síndromes
- Conèixer aquells diagnòstics que impliquen alteracions del comportament d'origen orgànic
- Establir relació terapèutica amb pacients i familiars
- Intervencions en situació de crisi i maneig adequat de situacions conflictives

OBJECTIUS MEDECINA INTERNA

Durada: 1 MES

Dispositiu: Servei Medicina Interna Hospital del Mar

Coneixements

- Saber realitzar una H^aClínica, exploració física i hipòtesis diagnòstica inicial.
- Conèixer la indicació i interpretació de les principals proves complementaries.
- Realitzar una orientació terapèutica de les principals síndromes
- Identificar causes orgàniques com a possible origen de símptomes psiquiàtrics
- Establir relació terapèutica amb pacients i familiars
- Coneixer l'organització del Servei en una planta d'hospitalització general

Habilitats

- Elaboració de l'entrevista clínica completa.
- Realització d'exploració física general completa i adequada.
- Aplicació de coneixements per tal d'afrontar situacions mèdico-orgàniques de caràcter urgent.
- Aplicació de primeres mesures de suport vital.

OBJECTIUS ROTACIÓ UNITAT AGUTS

Durada: 8 mesos

Dispositiu: Unitat d' Hospitalització d' aguts de L' Hospital del Mar o Unitat d' Hospitalització d' aguts de CAEM

Coneixements

Conèixer el funcionament i protocols de la Unitat d' aguts de psiquiatria pel que fa al malalt hospitalitzat, el malalt a urgències i al control ambulatori del malalt en situació de crisi o en control post-alta.

Valorar la necessitat d' ingrès urgent/ derivació HAD, derivació UC o alta a domicili

- Conèixer els aspectes legals de l' hospitalització i protocol d' internament involuntari
- Conèixer la psicopatologia pròpia dels pacients psiquiàtrics aguts i les estratègies terapèutiques a seguir.
- Conèixer la dinàmica de coordinació amb els altres dispositius assistencials comunitaris
- Conèixer els criteris d' ingrès hospitalari i de derivació a UC o altres recursos de la xarxa. Adequar l' ingrès a les normes legals vigents.
- Maneig correcte del pacient agitat o violent.
- Adquisició de coneixements psicofarmacològics pel maneig del pacient agut (trastorns psicòtics, trastorns afectius i trastorns de la personalitat de forma més rellevant)
- Adquirir tècniques d' entrevista clínica a pacients aguts o en crisi
- Entrevistes d' informació a famílies en el període d' hospitalització
- Valorar la necessitat de sol.licitud d' interconsulta a altres especialitats
- Maneig adequat dels recursos socio-comunitaris en les derivacions a l' alta hospitalària
- Redactar adientment les epicrisi
- Conèixer indicacions de TEC.
- Conèixer les indicacions dels fàrmacs més utilitzats en Psiquiatria (psicofarmacològics: perfil general dels antipsicòtics clàssics i atípics, perfil dels antidepressius ISRS, ISNA, TRICICLICS, perfil fàrmacs ansiolítics benzodiacepines i eutimitzants (carbonat de liti, valproic, carbamacepina i nous eutimitzants)
- Realitzar correctament de l' anamnesi psiquiàtrica
- Realitzar correctament l' exploració psicopatològica.
- Formular sindròmicament el diagnòstic i /o diagnòstic diferencial (MIR 1)
- Conèixer les indicacions i utilitat de les exploracions complementaries més utilitzades en psiquiatria
- Conèixer els Diagnòstics. Classificació CIE-10 (MIR 4)
- Conèixer les indicacions i informació a obtenir de les exploracions psicomètriques generals.
- Conèixer els aspectes legals en relació a l' internament involuntari de pacients.
- Conèixer el maneig del malalt en situació d' agitació psicomotriu
- Conèixer el maneig del pacient amb risc suïcida (MIR4)
- Saber fer una entrevista psiquiàtrica inicial i de seguiment. Comunicació i empatia amb el malalt i el seu entorn.
- Saber fer la presentació d' un cas clínic de forma ordenada (anamnesi, exploració psicopatològica, orientació diagnòstica, diagnòstics diferencials i pla terapèutic)
- Manegar la Tècnica de TEC

Activitat assistencial relacionada exigida:

- 50 1ª visites(diagnòstics més prevalents) orientació sindròmica pla de tractament
- 25 informes d' alta, 15 informes sol.licitud recursos rehabilitadors
- 50 pacients en seguiment (diagnòstics prevalents)
- 120 tractaments amb terapia electroconvulsiva

- ✓ Seguiment atenció familiar 40 pacients
- ✓ Guardies en àrea d'urgències 4 / mensual

OBJECTIUS ROTACIÓ REHABILITACIÓ

Durada: 4 mesos

Dispositiu: 2 mesos a Unitat Subaguts centre Forum + 2 mesos a Unitat Subaguts CAEM

Coneixements

- Conèixer els indicadors assistencials en rehabilitació.
- Coneixer els recursos de rehabilitació a l'alta en el sector
- Conèixer les classificacions de discapacitat.
- Saber com és el disseny de plans individualitzats de rehabilitació.
- Conèixer el desenvolupament pràctic de determinades tècniques de rehabilitació, incloent aquelles intervencions que poden i han de ser utilitzables per part de qualsevol professional comunitari: avaluació diagnòstica d'habilitats i dificultats funcionals; tècniques psicoeducatives individuals i familiars; tècniques bàsiques d'entrenament en habilitats socials
- Saber les indicacions de derivació a programes especialitzats de rehabilitació i suport social
- Fomentar una actitud adequada a una filosofia i estratègia de rehabilitació.

Activitat assistencial relacionada exigida:

- Maneig clínic i seguiment d'un mínim de 10 malalts amb trastorn mental crònic, en els recursos establerts per la seva atenció específica.
- Elaboració i desenvolupament pràctic de plans individualitzats de rehabilitació socio sanitària adequats com les tècniques específiques per a l'actuació sobre el defecte Col·laboració en l'elaboració dels plans individualitzats de rehabilitació
- Maneig clínic i seguiment d'un mínim de 5 malalts amb trastorn mental crònic

OBJECTIUS ROTACIÓ ADDICCIONS

Durada: 3 mesos

Dispositius: UDH Hospital del Mar, Servei Interconsulta de toxicomanies de l' Hospital del Mar, Unitat Patologia Dual Centre Forum o Unitat patologia Dual CAEM, CAS Barceloneta

Coneixements

- Adquirir els coneixements i habilitats necessaris per el tractament i seguiment de pacients amb trastorn per ús de substàncies (TUS) i patologia dual (PD).
- Estimular el desenvolupament de l'actitud adequada per atendre els pacients amb addiccions
- Realitzar la història clínica i toxicològica completa, i la relació amb psicopatologia (Patologia Dual)
- Adquirir habilitats d'entrevista i interacció amb pacients diagnosticats de TUS i PD així com les seves famílies
- Manegar de forma pràctica de la psicofarmacologia més utilitzada en tractament de desintoxicació i prevenció de recaigudes
- Conèixer el maneig pràctic d'interaccions dels tractaments farmacològics i substàncies d'abús a la Interconsulta
- Adquirir habilitats bàsiques en tècniques psicoterapèutiques: entrevista motivacional i TCC dirigida a prevenció de recaigudes.
- Adquirir coneixements de la Xarxa d'atenció a les Addiccions, així com dels dispositius i professionals implicats

- Presentar de forma crítica d'un article d'investigació en Addiccions

OBJECTIUS ROTACIÓ INTERCONSULTA/PSIQUIATRIA D' ENLLAÇ

Durada: 3 mesos

Dispositius: Unitat Interconsulta psiquiàtrica Hospital del Mar

Coneixements

- Coneixer l' abordatge dels trastorns psiquiàtrics presents en el pacient ingressat a l'Hospital general per qualsevol etiologia (exclou els problemes de toxicomanies que s' abordaran en una altra rotació)
- Detectar, identificar i col·laborar en el diagnòstic diferencial del malalt orgànic amb trastorn psiquiàtric afegit.
- Realitzar de forma adequada l' entrevista psiquiàtrica amb pacients i familiars a l'Hospital general.
- Identificar el que la malaltia suposa pel pacient i valorar-ne les capacitats d'afrontament establint estratègies d'ajuda.
- Abordatge psicofarmacològic, coneixement de les principals interaccions.
- Coneixer els trastorns mentals associats a malaltia mèdica ,t rastorns somatoformes i psicossomàtics.
- Saber manegar els conflictes en les relacions assistencials.
- Saber fer una adequada valoració de la competència
- Coneixer els principals program,es específics dins de la interconsulta (Atenció en programes especials a nivell ambulatori):pacient oncològic, pacient amb obesitat mòrbida, pacient amb patologia neurològica i/o neuroquirúrgica (programa epilèpsia), unitat psiquiatria perinatal

Activitat assistencial relacionada exigida:

- 30 pacients hospitalitzats diagnòstic diferencial patologia psiquiàtrica / mèdica
- 5 primeres visites programa Obesitat mòrbida+ assistència> 2 sessions grup obesitat
- 5 visites pacients patologia neurològica / neuroquirúrgica (programa epilèpsia)
- presentació 2 sessions-seminari de temes interconsulta / psicossomàtica
- 5 visites pacient oncològic

OBJECTIUS ROTACIÓ PSIQUIATRIA COMUNITÀRIA

Durada: 9 mesos a CSMA + 1 mes equip EMSE

Dispositius: CSMA Sant Martí Sud o CSMA Sant Martí Nord o CSMA Santa Coloma, Equip EMSE Hospital del Mar

CSMA

Coneixements

- Conèixer la Xarxa de Salut Mental a Catalunya.
- Conèixer i utilitzar de forma adequada les derivacions als diversos dispositius dela Xarxa de Salut Mental disponibles per a l'avaluació, seguiment i tractament de tipologies específiques de pacients i / o diagnòstics, p ex: servei especialitzat de salut mental per a persones amb discapacitat intel·lectual (SESM-DI),unitats hospitalàries específiques
- Adquirir coneixement sobre aspectes relacionats amb la problemàtica legal del malalt mental (mesures penals alternatives, processos d'incapacitació, informes assistencials amb finalitat legals-administrativa).

- Adquirir coneixements i experiència en les activitats de programació, organització, i coordinació assistencial de centre de salut mental
- Maneig d'intervencions i situacions de crisi, criteris de derivació i recursos
- Participació en el programa de suport a la Atenció Primària
- Adquirir experiència en el treball multidisciplinar.

Activitat assistencial relacionada exigida:

- Realització d'un PTI
- Realització de mínim 80 primeres visites realitzant registre de les mateixes
- Realització del seguiment terapèutic de mínim 70 pacients amb diversos diagnòstic
- Participació en algun tipus de programa d'atenció psicoterapèutica

EMSE

Coneixements

- Conèixer el funcionament de l'EMSE i dispositiu d'hospitalització domiciliària
- Conèixer el maneig del pacient a domicili
- Conèixer el maneig dels ingressos involuntaris des del domicili
- Assistir a les reunions d'equip d'avaluació de casos
- Estar familiaritzat amb la base de dades de l'EMSE i ús d'escales psicopatològiques habituals

Activitat assistencial relacionada exigida:

- Realització de mínim una primera entrevista familiar i domiciliària amb avaluació del cas

OBJECTIUS ROTACIÓ PSIQUIATRIA INFANTO-JUVENIL

Durada: 4 mesos

Dispositius: Servei de Psiquiatria Infanto-Juvenil Hospital sant Joan de Deu Esplugues (Acord de col·laboració docent)

Coneixements

- Conèixer el desenvolupament físic emocional, intel·lectual i social, així com amb els factors biològics, psicològics i socials implicats en l'etiologia dels trastorns mentals en la població infanto-juvenil..
- Adquirir la capacitat per a diagnosticar i tractar els trastorns psiquiàtrics i les desviacions del desenvolupament psicomotor, així com les alteracions emocionals i psicossomàtiques durant la infància i l'adolescència.
- Conèixer l'estructura comunitària implicada en la salut i el desenvolupament dels nens, l'organització del sistema escolar, serveis socials i serveis judicials per a una adequada coordinació
- Conèixer les tècniques d'avaluació psicomètrica pròpies d'aquestes etapes del desenvolupament.
- Adquirir coneixements del tractament farmacològic de nens i adolescents.
- Realització d'anamnesi i exploració psicopatològica en població infanto-juvenil
- Observar i valorar, aprendre el maneig de la conducta suïcida en adolescents

Activitat assistencial relacionada exigida:

- Activitat assistencial a urgències: mínim 40 hores
- Valoració i maneig de Primers episodis psicòtics/ EMAR, mínim 10 entrevistes
- Entrevistes a pacients TDH y TEA, mínim 15 entrevistes de cada diagnostic
- Maneig clínic de Trastorns de Conducta Alimentària, 10 entrevistes mínim

OBJECTIUS HOSPITAL DE DIA (rotació opcional)

Coneixements

- Conèixer la dinàmica de treball a l'Hospital de Dia. Treball amb l'equip multidisciplinari i participació en reunions d'equip.
- Conèixer les indicacions d'hospitalització de dia.
- Conèixer el programa EMILIA.

Habilitats, activitat assistencial

- Realització supervisada d'un mínim de 5 primeres visites de valoració a pacients amb diagnòstics diversos.
- Elaboració supervisada de plans terapèutics individualitzats per un mínim de 5 pacients atenent a les necessitats clíniques i de reinserció sociolaboral.
- Ocupacional. Seguiment de visites successives i entrevistes familiars per aquests pacients.
- Assistència a tallers de famílies (mínim 3).

OBJECTIUS GERONTOPSIQUIATRIA (rotació opcional)

Descripció del context formatiu

La formació específica en Gerontopsiquiatria a l'INAD és donarà dins de l'àmbit del procés d'atenció als trastorns cognitius i psicogeriatria.

Aquest procés té com a missió diagnosticar, tractar, tenir cura i aconseguir la màxima autonomia possible dels pacients amb demències i altres trastorns psicogeriàtrics, amb un pla terapèutic integral e individualitzat, amb suport a la família/cuidadors i amb coordinació de recursos, en un entorn adaptat que promogui la participació, integració i la millor qualitat de vida possible.

Dispositius assistencials

El procés d'atenció als trastorns cognitius i psicogeriatria ofereix atencions en quatre dispositius: *E.A.I.A. (Equip d'Atenció Integral Ambulatòria)*. És un recurs d'atenció ambulatòria de referència per a pacients amb malaltia d'Alzheimer i altres demències, que té com a *objectius*:

- El diagnòstic etiològic i sindròmic de les persones amb trastorns cognitius/demència.
- El tractament específic integral.
- El seguiment especialitzat dels pacients amb trastorn cognitiu que requereixen una atenció experta.

Objectius de la formació en Gerontopsiquiatria

Els objectius generals de la formació en gerontopsiquiatria venen especificats al *Programa formatiu de la especialidad de Psiquiatria* publicat al BOE num.224 del 16 de setembre de 2008 i s'adjunten a continuació:

10.4 Gerontopsiquiatria

Este trayecto específico incluirá:

10.4.1 La adquisición de conocimientos relacionados con las necesidades de esta población especialmente, los vinculados con el proceso de envejecer, como son, entre otros:

a) Los aspectos biológicos, psicológicos y sociales del envejecimiento, incluyendo las actitudes acerca del envejecer.

b) Los estresores más relevantes propios de este periodo vital (duelo, viudedad, jubilación, adaptación a pérdidas de independencia, de status, de habilidades, de seguridad financiera, etc.).

10.4.2 La adquisición de la capacitación necesaria para valorar y tratar pacientes ancianos y para determinar la interacción entre el envejecimiento normal y la enfermedad.

10.4.3 La adquisición de competencias para:

a) Valorar los aspectos médicos del paciente anciano: examen físico de base, exploración neurológica e indicación de las pruebas de laboratorio pertinentes

b) Valorar los aspectos psicológicos y sociales de la vejez y realizar un tratamiento integral de la patología psiquiátrica del paciente anciano

c) Realizar una valoración del entorno social, familiar, o del papel del cuidador y de la carga familiar.

10.4.4 De forma específica, el trayecto en gerontología debe proporcionar conocimientos, actitudes y habilidades en:

a) La sintomatología de los trastornos gerontopsiquiátricos.

b) Los procedimientos diagnósticos relevantes para la gerontopsiquiatria.

c) En la etiología, fisiopatología y patogenia de los trastornos gerontopsiquiátricos.

d) En los procedimientos terapéuticos de los trastornos gerontopsiquiátricos.

e) En la prevención y rehabilitación en los trastornos gerontopsiquiátricos.

f) En aspectos legales de las distintas modalidades de tratamiento.

Estructuració de la formació

Atenció comunitària: EAIA-Trastorns cognitius i Hospital de Dia

Objectius

- Conèixer la anamnesi i exploració bàsica a realitzar davant d'un pacient amb sospita de deteriorament cognitiu.
- Conèixer el diagnòstic diferencial i les exploracions complementàries que s'utilitzen en el procés diagnòstic.
- Conèixer la caracterització clínica i la evolució dels diferents tipus de demències.
- Conèixer els tractaments específics disponibles en l'actualitat, les seves peculiaritats de prescripció, les seves indicacions i els efectes secundaris més freqüents.
- Conèixer l'abordatge i participació del psiquiatra en el diagnòstic diferencial del deteriorament cognitiu.
- Conèixer l'abordatge i tractament dels símptomes no cognitius en els pacients amb demència.
- Conèixer els diferents recursos socio-sanitaris i socials disponibles i el perfil de cadascun d'ells.

Activitats assistencials:

- Primeres visites i visites de seguiment a la EAIA amb supervisió de neurologia i psiquiatria.

- Participació a les reunions interdisciplinàries de l'EAlA i l'Hospital de Dia.

Temporalitat:

Sis mesos.

Hospitalització: Unitats de mitja i llarga estada psicogeriàtrica

Objectius

- Conèixer l'abordatge i participació del psiquiatre en el diagnòstic diferencial del deteriorament cognitiu.
- Conèixer l'abordatge i tractament dels símptomes no cognitius en els pacients amb demència.
- Conèixer les peculiaritats clíniques i de tractament de les malalties mentals en el pacient geriàtric.
- Conèixer els diferents recursos socio-sanitaris i socials disponibles i el perfil de cadascun d'ells.

Activitats assistencials:

- Valoració, tractament i seguiment de pacients ingressats amb supervisió de geriatría i psiquiatria.
- Participació a les reunions interdisciplinàries de les unitats d'hospitalització.

Temporalitat:

Sis mesos.

Activitats docents/Recerca durant el període formatiu

- Participació en les sessions clíniques del procés.
- Presentació d'una sessió clínica o bibliogràfica al final del període de formació.
- Possibilitat de fer algun treball de recerca dins d'aquesta àrea de coneixement.

OBJECTIUS UNITAT ANSIETAT (rotació opcional)

Coneixements:

- Diagnòstic i tractament mèdic i psicològic dels trastorns d'ansietat.
- Psicopatologia dels trastorns d'ansietat: aspectes biològics, ambientals i psicològics.
- Instruments d'avaluació: escales per mesurar l'ansietat.
- Coneixement general de les tècniques psicoterapèutiques.

Habilitats:

- Domini de l'exploració i el diagnòstic.
- Tractament psicofarmacològic dels trastorns d'ansietat.
- Tractament psicoterapèutic.

OBJECTIUS DE LES GUARDIES

Urgències de Psiquiatria Hospital del Mar i Urgències Psiquiatria Hospital germans Trias i Pujol (acord col.laboració docent

Les guàrdies de Psiquiatria formen part de les obligacions assistencials i docents dels residents i dels adjunts de Psiquiatria, segons el programa nacional de l'especialitat, protocol de la Unitat Docent i les normes de funcionament de l'INAD. Sempre hi ha un adjunt presencial de referència per a les guàrdies. Els matins de 08:00 a 15:00h els dies laborables i la resta del dia, en mòduls de 17h els laborables i de 24h els festius; les guàrdies les compona un equip d'adjunt i resident. El resident anirà adquirint responsabilitat progressiva i augment de l'autonomia segons marca el Real Decreto de febrer de 2008 i pot demanar la supervisió de l'adjunt en qualsevol moment. La llista de guàrdies intentarà garantir 4 guàrdies al mes pels MIR, tot i que pot haver variacions en funció de les necessitats del servei. Aquesta llista es lliura a Direcció Mèdica abans del dia 25 del mes anterior, amb coneixement de la Direcció d'Urgències. Les guàrdies es planifiquen amb visió d'un any a través de l'aplicatiu Lya2 que permet canvis entre usuaris.

Objectius:

- Conèixer el maneig de situacions de crisi.
- Saber avaluar la urgència, criteri d'ingrés o de no ingrés, criteri de derivació a la xarxa de salut mental.
- Elaborar correctament els informes d'assistència urgent.
- Saber fer una orientació diagnòstica bàsica.
- Coneixer els principals psicofàrmacs utilitzats a urgències i les primeres decisions sobre tractament.
- Adquirir experiència en el maneig de situacions conflictives: auto i heteroagressivitat. I risc autolític

4 .ACTIVITAT DOCENT

Programa de Formació teòrica. Pla transversal comú amb les altres especialitats

- Metodologia de la Investigació i Docència
- Bioètica
- Organització i legislació sanitària
- Psiquiatria legal i forense
- Gestió clínica
- Psicoteràpia

Les competències i les activitats formatives del pla transversal comú

R1

- Curso de acogida lingüística para nuevos residentes
- XXIV Curs Urgències "Dr. José Luis Echarte" per a resident PSMAR
- Suport vital bàsic
- XXIV Curs Urgències "Dr. José Luís Echarte" per a residents PSMAR II
- Curs de protecció radiològica I
- El repte de la comunicació a l'àmbit mèdic.
- Tallers de Formació en dolor
- Suport vital immediat
- Suport vital avançat
- Taller d'ús d'antibiòtics

R2

- Curs de Protecció radiològica II
- Sessió Bioètica
- Curs online de Recerca Bibliogràfica Eficient Ràpida (BBE-R)

R3

- Curs de protecció radiològica III
- Metodologia científica. Escripció d'un article
- Sessió Dret Sanitari
- Sessió Seguretat del Pacient
- Curs Metodologia Científica. Metodologia de la Recerca.
- Curs online Lectura Crítica: assajos clínics

Les sessions clíniques i bibliogràfiques específiques per a l'especialitat

- Sessió clínica setmanal, dijous 08:00h, de forma alterna amb el Centre Dr. Emili Mira (sessions generals de l'INAD).
- Tardes docents: dimarts de 14:00 a 17:00h. En aquest espai es du a terme una cerca bibliogràfica, una sessió de cassos clínics i un seminari teòric de temes diversos. Generalment a Hospital del Mar amb algunes excepcions a disponibilitat del conductor del seminari teòric.
- Sessions científiques mensuals.
- Sessió dimarts de 8:00 a 9:00h, conjunta de tots els dispositius d'Addiccions (bibliogràfica, científica).
- Programa Formatiu per a MIR (Programa Comú Complementari), vegeu la Guia general.
- Docència, Grup de Recerca (PRBB).
- MIR 1: TEC Seminaris de Psicofarmacologia, Introducció a la xarxa de Salut Mental.
- MIR 2: Revisions sistemàtiques, conceptes legals en l'atenció a la Salut Mental.

- Societat Catalana de Psiquiatria:
  - o La Societat Catalana de Psiquiatria i Salut Mental organitza un curs de formació teòrica per a residents en Salut Mental (MIR de psiquiatria, PIR i EIR). El curs està organitzat conjuntament per les Unitats docents de Psiquiatria i de Salut mental, el Departament de Salut i la Societat Catalana de Psiquiatria i Salut Mental. Les classes es duen a terme els dimecres a la tarda, de 16:00 a 19:00h, a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques. El calendari es proporciona a l'inici de cada curs (s'inicia el mes de setembre i acaba el mes de juny).
  - o La Societat Catalana de Psiquiatria organitza també unes sessions clíniques mensuals amb els MIR de totes les Unitats docents catalanes a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques (tercer dimecres de cada mes a les 19:30h). Es proposa un tema i s'exposen casos clínics per il·lustrar-lo, amb la presència d'un moderador i un discussor experts en el tema que es tracta.
  - o També, des de la Societat, s'organitzen cursos de formació especialment pensats per als residents (Curs d'Especialització en Escales Clíniques de mesura en Psiquiatria; Curs de Teràpia Cognitiu Conductual per a Psiquiatres) i cursos dirigits a psiquiatres en formació i adjunts joves (Curs de Psicossomàtica i Psiquiatria d'Enllaç: La salut mental en el pacient mèdico-quirúrgic, Curs d'Addiccions i Patologia Dual).

Activitats científiques i de recerca

- Es potencia que els residents des de R1 es vinculin a una línia de recerca de l'INAD i col·laborin i al mateix rebin formació en metodologia de la recerca.
- Es potencia la presentació de comunicacions a congressos.
- Cada any els residents han de presentar un treball al final de l'any de residència. Es potencia que aquest treball posteriorment sigui publicat.
  - o R1: Cas clínic
  - o R2: Revisió bibliogràfica
  - o R3: Projecte de recerca
  - o R4: Estudi en format publicació de revista

Cronograma

	Any de Residència	Rotació	Durada en mesos	Dispositiu on es realitza
FN	R1	Medicina Interna	1	Medicina Interna – H. Mar
	R1	Urgències	1	Urgències – H. Mar
	R1	Neurologia	2	Neurologia – H. Mar
	R1	Aguts Psiquiatria	7	Aguts – H. Mar/Forum o CAEM
	R2	Addiccions	3	Addiccions H. Mar
	R2	Rehabilitació	2	U. Subaguts Centre Fòrum
	R2	Rehabilitació	2	U. Subaguts CAEM
	R2	EMSE	1	EMSE – H. Mar
	R2	CSMA	3	CSMA Sant Martí Sud/ Sant Martí Nord / Sta Coloma
	R3	CSMA	5	CSMA Sant Martí Sud/ Sant Martí Nord / Sta Coloma
FE	R3	Psiqu. Infanto-Jovenil	4	H. Sant Joan de Deu
	R3	Interconsulta i enllaç	2	H. Mar
	R4	Formació específica	11	Es decideix conjuntament resident i tutor/a

En aquesta taula es detalla com es desenvolupa el trajecte per les diferents rotacions

Formació nuclear FN

Formació específica FE : TRAJECTE A o B (12 mesos) R4.